

JÁSZ ATTILA

tarkovszkivágások v.

(SZTALKER, 1979)

„SZTAVROGIN - ...A jelenésekben az angyal megesküszik, hogy idő többé nem lesz.

KIRILLOV - Ez ott nagyon találó; világos és pontos.

Amikor az ember mindenestül eléri a boldogságot, akkor idő többet nem lesz, mert nem lesz rá szükség.

Nagyon találó gondolat.

SZTAVROGIN - Hát hová dugják?

KIRILLOV - Nem dugják sehová. Az idő nem tárgy, hanem fogalom. Kialszik a tudatban.”

(Dosztojevszkij: *Ördögök*)

bárpult

egy lepusztult, kültelki bár leginkább arra ad lehetőséget, hogy a főcímek észrevétlenül

fussanak rajta át. hajnali szürke hóesésből lehessen belépni. észrevétlenül. üres, kihalt.

a pult mögött ásitó pincér sincsen ott, csak látszik. neoncsövek vibrálnak. valahogy így.

házfalak

téli hajnal, hideg lakás. résnyire nyitott ablak. vaságy. fekete-fehér valóság. legfeljebb koszszínű. szomorú vagy, mivel a korábbi felvételek tönkrementek.

omlik a vakolat. annál jobb, jössz rá később, hiszen alapvetően át kell hangolni az egész filmet. fekete, kormos falak. hidegen sütnék. alakul, tisztul a látvány. a látszat ellenére.

órtorony

megáll a terepjáró, várakozik. a félhomályban nedves bokrok sötétlenek. csöpög a köd. folyik. arra figyelsz, ahol a mellékutca végén esőtől csillog

a töredezett aszfalt. oda kellene jutni. hirtelen gázt adsz, szád sarkában kialudt csikk remeg. a fényszórók visszfényében időnként becsillan

szomszédod szemüvege. lekapcsolt fényszóróval haladsz, lehajtasz a mellékútról. az árokba, a bokrok közé. majd vissza. aztán elhalkul a motor. ülsz csak.

hajtányhang

kivilágítatlan alagút, zseblámpa bizonytalan fénye imbolyog. csillog a sínpár, hajnali homályban hajtány bújik meg a sáros ponyvák alatt. kék szikrák pattognak, beindul halkán. zümmög.

sínek mellett

a táj nyugodt és elhagyatott a sínek mellett. egyre nehezebb csendben lenni.

a sárbarna szűrő színesre vált. megérkeztél, otthon vagy. a zóna istenéhez imádkozol,

belefekszel a derékig érő, sűrű növényzetbe. virágok nyílnak a télben, illatanyag nélkül.

kisfa

durván öt méterről a kis fa megmozdítható. egy földből kilógó kötélvéget rángatsz. a facsemete minden húzásra fájdalmasan rándul össze. nem szabadna hozzányúlni semmihez.

alázat és engesztelés. ha mégis megrángattad, öntsd a fűbe félretett pálinkádat. üvegét állítsd egy kőre emlékműként. egyenesen nem lehet bejutni a kívánságszobába. kerülni kell. mindig.

tankcsapda

akkoriban még kisfiú voltál. láttad, hogyan rakodták le őket a régi állomáson. akkor még

mindenki azt hitte, hogy. idehozták ezeket a tankokat. valami készül. azóta itt vannak.

oldalra dőlve, hámló lánctalpakkal. az emberek még benne ülnek. nem mennek már sehova.

csendhang

robbanásként csobban a víz. mozdulatlanul állsz. gyenge szellőben fák, bokrok hajladoznak. minden változik, folyton. fénylik a nap szelíden. nincsenek zajok. se madarak, se bogárzümmögés. se virágillat. még senki nem tudott ugyanarra visszamenni. lábad között száraz fű zizeg. még senki nem tudott ugyanarra visszagondolni. emlékezni. vissza. bármire.

szélhang

néhány fűcsomó az agyagos szántóföld közepén. fújja a szél. rezeg. porszemcsék kavarnak, akár a hóesés. egy földdarabon fekszel, körülötted álmovizek. benne áznak gyerekkorod emléktárgyai.

zavaros víz. benne lebegnek a vágyak is, melyek sohasem teljesülnek. egy női hang a *Jelenésekből* idéz. „az idő közel van!” ennyi marad a víz alatti monológból. minden elmozdul közben a helyéről. két ujjad vízbe lóg.

alagút

a szűk és sötét csőben nyomasztóan
csöpög a víz. a víz, a víz. folyton.

hangok és hallucinációk. igazi próba-
tétel. befelé kell haladni. egyre mélyebbre.

miközben folytonosan és őrjítően csöpög
a víz. mindenhol. hangok konganak.

ajtónyílás

két egymást boldogan ölelő csontváz mellett
egy folyamatosan nyikorgó, magától csukódó
és nyíló ajtó. fekete kutyaárny. mintha ott se
lenne, megnyugtatóan követ mindenhová.

hóhullás

kihalt, kültelki bár. megint szürke ember
lehetsz. a tárgyak túl hosszan hallgatnak,
megint hullni kezd a hó kint. az asztalon
üres poharak. peremükön neonfény csúszkál.

időhúzás

milyen hosszú az út hazáig. pedig valamikor
milyen közelinek tűnt a ház. kizárólag a színe
miatt meleg tejet adsz a fekete kutyának. mohón
kilefetyeli. tejfoltok rajzolata a padlón. nedves

ruhában koszos padlóra dőlsz, nyomban elalszol.
nem láthatod, ahogy a poharak az asztal szélé felé
araszolnak halkán. a megszűnőben lévő idő mégis
meg lett örökítve. mégis. valami épp elkezdődik.